

תָּא חֲזִי, מִן יוֹמָא דְאִתְבְּנִי בֵּי מִקְדָּשָׁא הָוּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא מִסְתַּכַּל בֵּיהּ וְחָבִיב עֲלֵיהּ סְגִי וְהוּה דְחִיל
 עֲלֵייהּ דִּישְׂרָאֵל דִּיחֲטוּן וִיחָרַב בֵּי מִקְדָּשָׁא. וְכֵן בְּכָל
 זְמַנָּא דִּהוּה אָתִי לְגַבֵּי בֵּי מִקְדָּשָׁא הָוּה לְבִישׁ הַהוּא
 פּוֹרְפִירָא. לְבַתַּר דְּגָרְמוּ חוּבִין וְאַרְגִּיזוּ קָמִי מִלְכָּא
 אֲתַחֲרַב בֵּי מִקְדָּשָׁא וּבְזַע הַהוּא פּוֹרְפִירָא (ד"א גריס חבי הוה)
 פּוֹרְפִירָא וְאֲתַחֲרַב בֵּי מִקְדָּשָׁא) הֵינּוּ דְכָתִיב עֲשֵׂה יְיָ אֲשֶׁר
 זָמַם.

בְּצַע אִמְרָתוֹ וְגו' (האי אמרתו בקדמיתא יתבא בראש אמרה. ודא אתעטרו

עטרא לרישא ואילן נאה לפניו. ואיהי מימי קדם ודאי. וכדין עציבו קמיה בבתי

בְּרַאי וְדַאי וְהֵן (ישעיה לג) אֲרָאֲלֶם צַעְקוֹ חוּצָה. (ישעיה כב) וַיִּקְרָא יְיָ
 צְבָאוֹת בַּיּוֹם הַהוּא וְגו') הֵינּוּ בְּזְמַנָּא דְאֲתַחֲרִיב בֵּי
 מִקְדָּשָׁא. אֲבָל בְּזְמַנָּא אַחְרָא לִית חֲדוּה קָמִי קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא כְּזְמַנָּא דְאֲתַאבִּידוּ חֵיבֵי עֲלֵמָא וְאַנּוּן דְּאַרְגִּיזוּ
 קָמִיהּ הָדָא הוּא דְכָתִיב, (משלי יא) וּבִאֲבוֹד רְשָׁעִים רָנָה. וְכֵן
 בְּכָל דְּרָא וְדָרָא דְעֵבִיד דֵּינָא בְּחֵיבֵי עֲלֵמָא. חֲדוּה
 וְתוֹשְׁבַתָּא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וְאִי תִימָא הָא תְּנִינָן דְּלִית חֲדוּה קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 כִּד אִיהוּ עֵבִיד דֵּינָא בְּחֵיבֵיָא. אֲלֵא תָא חֲזִי,
 בְּשַׁעְתָּא דְאֲתַעֲבִיד דֵּינָא בְּחֵיבֵיָא, חֲדוּן וְתוֹשְׁבַתָּן קָמִיהּ
 עַל דְּאֲתַאבִּידוּ מֵעֲלֵמָא. וְהֵי מִיִּלִּי כִּד מָטָא הַהוּא זְמַנָּא

(קיג ב, קבא ב) דְּאוּרִיךְ לֹון וְלֹא תֹאבֵן לְגַבִּיָּה מַחֻבֵּיָהוּ. אָבֵל
 אִי אֶתְעֵבִיד בְּהוּ דֵינֹא עַד לֹא מָטֹא זְמַנֵּיָהוּ, (ועד דְּלֹא אֶשְׁתַּלִּים
 חֻבֵּיָהוּ, כְּמֹא דְאֶתְ אָמֵר, (בראשית טו) כִּי לֹא שְׁלֹם עֶון הָאִמּוּרֵי עַד
 הִנֵּה, כְּדִין לֵית חֲדוּה קַמֵּיהּ וּבֹאִישׁ קַמֵּיהּ עַל דְּאֶתְאֲבִידוּ.
 וְאִי תִימָא אִיהוּ עַד לֹא מָטוּ זְמַנֵּיָהוּ אִמָּאֵי עֵבִיד בְּהוּ
 דֵינֹא. אָלֹא אַנּוּן גְּרַמִּין בִּישָׂא לְגַרְמֵיָהוּ. דְּהֵא
 קוּדְשָׂא בְּרִיךְ הוּא לֹא עֵבִיד בְּהוּ דֵינֹא עַד לֹא מָטֹא
 זְמַנֵּיָהוּ. אָלֹא בְּגִין דְּמִשְׁתַּתְּפִי בְּהַדֵּיָהוּ דִּישְׂרָאֵל
 לְאֲבֹאֶשָׁא לֹון. וּבְגִין כֶּף עֵבִיד בְּהוּ דֵינֹא וְאוּבִיד לֹון
 מִעֲלָמָא בְּלֹא זְמַנָּא. וְדֹא הוּא דְּאֲבֹאִישׁ קַמֵּיהּ. וּבְגִין כֶּף
 אֶטְבַּע מִצְרָאֵי בִימָא. וְאוּבִיד שְׁנֵאִיָּהוּן דִּישְׂרָאֵל בִּימֵי
 יְהוֹשָׁפָט. וְכֹן כְּלָהוּ. דְּהֵא בְּגִינֵיָהוּן דִּישְׂרָאֵל אֶתְאֲבִידוּ
 בְּלֹא זְמַנָּא.

אָבֵל כַּד אֶשְׁתַּלִּים זְמַנָּא דְּאוּרִיךְ לֹון וְלֹא תָבוּ. כְּדִין
 חֲדוּה וְתוֹשְׁבַחְתָּא קַמֵּיהּ עַל דְּאֶתְאֲבִידוּ מִעֲלָמָא.
 בַּר בְּזְמַנָּא דְּאֶתְחָרִיב בִּי מִקְדֵּשָׁא. דְּאֶף עַל גַּב דְּאֶשְׁתַּלִּים
 זְמַנָּא דְּלָהוּן דְּאַרְגִּיזוּ קַמֵּיהּ, לֹא הוּהּ חֲדוּה קַמֵּיהּ.
 וּמַהְהוּא זְמַנָּא לֹא הוּהּ חֲדוּה לְעִילָא וְתַתָּא:
 כִּי לִימֵים עוֹד שְׁבַעָה אָנֹכִי מִמְטִיר עַל הָאָרֶץ אַרְבַּעִים
 יוֹם וְאַרְבַּעִים לַיְלָה וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר הֵנִי
 אַרְבַּעִים יוֹם וְאַרְבַּעִים לַיְלָה מֵאֵי עֵבִידְתֵּיָהוּ. אָלֹא

אַרְבָּעִים יוֹם לְאַלְקָאָה חִיִּיבֵי עֲלָמָא וּכְתִיב, (דברים כד)
 אַרְבָּעִים יַכְנוּ לֹא יוֹסִיף, לְקַבֵּל אַרְבַּע סְטָרֵי עֲלָמָא לְכָל
 חַד עֶשְׂרֶה. בְּגִין דְּבַר נֶשׁ מֵאַרְבַּע סְטָרֵי עֲלָמָא אֲתַבְרִי.
 וְעַל דָּא וּמַחִיתִי אֶת כָּל הַיְקוּם. וְאַצְטָרִיךְ אַרְבָּעִים
 לְאַלְקָאָה וּלְאַתְמַחֵי עֲלָמָא.

רַבִּי יִצְחָק הָוֵה שְׂכִיחַ קָמִיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר לִיה הָאִי
 קָרָא (דקאמרי) דְכְתִיב וּתְשַׁחַת הָאָרֶץ (דף טב ע"א) לְפָנַי
 הָאֱלֹהִים. אִי בְנֵי נֶשָׂא חֲטָאן אַרְעָא בְּמָה. אָמַר לִיה בְּגִין
 דְכְתִיב כִּי הִשְׁחִית כָּל בֶּשֶׂר אֶת דְרָכּוֹ כִּמָּה דְאַתְמַר.
 כְּגוֹוְנָא דָּא (ויקרא יח) וּתְטַמְּא הָאָרֶץ וְאַפְקוּד עֲוֹנָה עָלֶיהָ.
 אֲלֹא בְנֵי נֶשָׂא חֲטָאן וְאִי תִימָא אַרְעָא בְּמָה, אֲלֹא עֲקָרָא
 דְאַרְעָא בְנֵי נֶשָׂא אַנּוּן. וְאַנּוּן מְחַבְּלִין אַרְעָא וְהִיא
 אֲתַחְבַּלַת. וְקָרָא אוֹכַח דְכְתִיב וַיִּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָרֶץ
 וְהִנֵּה נִשְׁחַתָּה כִּי הִשְׁחִית כָּל בֶּשֶׂר אֶת דְרָכּוֹ עַל הָאָרֶץ.
 תָּא חֲזִי, כָּל חֲטָאוֹי דְבַר נֶשׁ כְּלָהוּ חַבְלוּתָא דִּילִיָּה תְלִיִין
 בְּתִשׁוּבָה. וְחֲטָאָה דְאוֹשִׁיד זֶרְעָא עַל אַרְעָא וּמְחַבְּלָא
 אַרְחִיָּה וְאַפִּיק זֶרְעָא עַל אַרְעָא, מְחַבֵּיל לִיה וּמְחַבֵּיל
 אַרְעָא. וְעָלִיָּה כְּתִיב, (ירמיה ב) נִכְתַּם עֲוֹנֶךָ לְפָנַי. וּכְתִיב בֵּיה
 (תהלים ה) כִּי לֹא אֵל חָפֵץ רָשָׁע אֶתָּה לֹא יִגְוֹרֶךָ רָע. בַּר
 בְּתִשׁוּבָה סִגִּי. וּכְתִיב, (בראשית לח) וַיְהִי עַר בְּכוֹר יְהוּדָה רָע
 בְּעֵינַי יִי וַיְמִיתֵהוּ יִי וְהָא אֲתַמַּר.

אָמַר לִיה אֲמַאי דָּאִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָמָא בְּמִיא
וְלֹא בְּאִשָּׁא וְלֹא בְּמַלְאָה אַחֲרָא. אָמַר לִיה רְזָא הוּא

דְּהָא אַנּוּן חֲבִילוֹ אֲרַחֲיִיהוּ בְּגִין דְּמִיִּין עֲלָאִין וּמִיִּין תַּתָּאִין
לֹא אֶתְחַבְּרוּ דְּכַר וְנוֹקְבָא כְּדָקָא יְאוּת. וּמֵאֵן אֵלִין מִיִּין
עֲלָאִין בִּינָה. וּמִיִּין תַּתָּאִין מְלָכוֹת. ה"א עֲלָאָה ה"א
תַּתָּאָה. וְכַד אַנּוּן מְחַבְּלִין, אֶסְתַּלַּק י"ו דְּהוּא דְּכַר,
וְאֶשְׁתָּאֵר ה"א בַּה"א (וּמִיִּין בְּמִיִּין. מֵאֵן אַנּוּן דְּחֲבִילוֹ אֲרַחֲיִיהוּ כַּגּוֹנָא דָּא מִיִּין

דְּכּוּרִין וְנוֹקְבִי. וְעַל דָּא אֶתְדַּנּוּ בְּמִיא כְּפָה דְּאַנּוּן חֲבוּ. וּמִיִּין הוּוּ רְתִיחֹן וּפְשֻׁטוּ מִשְׁכָּא מִנְיִיהוּ
כְּפָה דְּחֲבִילוֹ אֲרַחֲיִיהוּ בְּמִיִּין רְתִיחֹן. דִּינָא לְקַבֵּל דִּינָא. הָדָא הוּא דְּכְתִיב נְבֻקְעוּ כָּל
מַעֲיִינֹת תְּהוֹם רַבָּה, הָא מִיִּין תַּתָּאִין. וְאֶרְוּבוֹת הַשָּׁמַיִם
נִפְתָּחוּ דָּא מִיִּין עֲלָאִין. מִיִּין עֲלָאִין וְתַתָּאִין.

רַבִּי חֲזִיא וְרַבִּי יְהוּדָה הוּוּ אֲזִלִּי בְּאַרְחָא. וּמִטּוּ לְגַבִּי
טוּרִין רַבְרַבֵּן וְאֶשְׁכַּחוּ בִּינֵי טוּרִיא גְרַמִּי בְּנֵי נָשָׂא
דְּהוּוּ מֵאַנּוּן בְּנֵי טוּפָנָא. וּפְסַעוּ תְּלַת מָאָה פְּסִיעֵן בְּגַרְמָא
חָדָא. תְּוֹוהוּ. אָמְרוּ הֵיִינוּ דְּאָמְרוּ חֲבַרְנָא דְּאַנּוּן לָא הוּוּ

מִסְתָּפִי מְדִינָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּפָה דְּכְתִיב, (איוב כא)
וַיֹּאמְרוּ לָאֵל סוּר מִפָּנָיו וְדַעַת דְּרַכִּיף לֹא חִפְצָנוּ. מָה
עֲבָדוּ. הוּוּ סְתִימִין בְּרַגְלֵייהוּ מִבּוּעֵי תְּהוּמָא. וּמִיִּין נְפָקִין
רְתִיחֹן וְלֹא יִכִּילוּ לְמִיקָם בְּהוּ, עַד דְּהוּוּ נִשְׁמַטִּין וְנִפְלוּ
בְּאַרְעָא וּמִיִּיתִין:

וַיּוֹלֵד נַח שְׁלֹשָׁה בָּנִים וְגו'. אָמַר רַבִּי חֲזִיא לְרַבִּי יְהוּדָה

תָּא וְאִימָא לָךְ מְלִי דְשִׁמְעָנָא בְּהַאי. מְתַל לְבַר לְבַר נִשׁ
 דְּאֵעִיל לְנוֹקְבָא דְמַעְרִיא ^{(ד"א} אִיבָא דְמַעְהָא) בְּזִמְנָא
 חַדָּא. וְנַפְקִי תְרִין אוּ תְלַתָּא בְּנִין. ^(כַּל) חַד מִתְפְּרִשָּׁא
 מֵאַחְרָא בְּאַרְחוּי בְּעוּבְדוּי. דָּא זַכָּאָה וְדָא חֵיִיבָא וְדָא
 בִּינוּנִי. אוּף הָכָא נְמִי תְלַת קְטֵרִי דְרוּחָא אֲזִלִין וְשִׁטְאן
 וְאַתְכְּלִילִן בְּתַלַּת עֲלָמִין.

תָּא חֲזִי, נִשְׁמַתָּא נַפְקָאָת וְאֵעִיל בֵּין טוּרִי פְּרוּדָא
 וְאַתְחַבֵּר רוּחָא בְּנִשְׁמַתָּא. נְחִית לְתַתָּא אֲתַחַבֵּר נַפְשׁ
 בְּרוּחַ וְכֻלְהוּ ^{(אֲזִלִי ד"א} נְחַתִּין) וּמִתְחַבְּרִין דָּא עִם דָּא. אֲמַר
 רַבִּי יְהוּדָה נַפְשׁ וְרוּחַ כְּלִילִן דָּא עִם דָּא. נִשְׁמַתָּא שְׂרִיא
 בְּאַרְחוּי דְבַר נִשׁ. ^(וְדָאִי) וְהִיא מְדוּרָא טְמִירָא דְלֹא אֲתִידַע
 אֲתַרְהָא.

אַתָּא בַר נִשׁ לְאַתְדַּכְּאָה, מְסִייעִין לִיה בְּנִשְׁמַתָּא
 קְדִישָׁא וְדַכָּאן לִיה וּמְקַדְּשִׁין לִיה וְאַקְרִי קְדוּשׁ.
 לָא זָכָה וְלֹא אֲתִי לְאַתְדַּכְּאָה, תְּרִין דְרַגְיִן פְּתִיחִין דְאַנּוּן
 נַפְ"שׁ וְרוּ"חַ בֵּיה. נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא לִית בֵּיה ^{(סִינְעָא דְלַעִילָא וְדָא}
^{כַּפּוּם אֲרַחֲיָה).} וְלֹא עוּד אֶלָּא דָּאִי יִסְתַּאב מְסַאבִין לִיה.
 וְסִינְעָא דְלַעִילָא אַעֲדִיו מִינֵיה. מְכָאן וְלַהֲלָאָה כָּל חַד
 לְפּוּם אֲרַחֲיָה.

תּוֹסַפְתָּא

קְטוּרִי רְמָאִי, דְקַסְטוּרִי דְהוּסְטְרָא ^{(ס"א} דְהַהוּא סְטְרָא) אַנּוּן פְּתִיחּוּן עֵינִין
 פְּתִיחּוּן אוּדְנִין. קַל מִן קַלִּיא נְחִית מְעִילָא לְתַתָּא. מְתַבֵּר טוּרִין
 וְטַנְרִין. מָאן אַנּוּן דְחַמָּאן וְלֹא חַמָּאן. אֲטִימִין אוּדְנִין. סְתִימִין עֵינִין. לָא

חֲמָאן וְלֹא שָׁמְעִין לָא יְדַעִין בְּסִכְלָתְנֹן, חַד דְּכִלְיָלָא בְּתַרִּין בְּגוּוֹיֵיהּוּ.
דְּחִיִּין לֵיהּ לְבַר.

אַנּוּן מִתְדַבְּקוֹן בֵּין (ס"א ביה) בְּאַנּוּן תְּרִי, חַד אוּמְנָא דְאוּמְנָא לָא שְׂרִיא
(ס"א שְׁוִוִּין) בְּגוּוֹיֵיהּוּ. לָא עֲאֵלִין בֵּין סְפָרִי קְדִישִׁין. כָּל אַנּוּן דְאוּמְנָא
דָּא לָא (דף טב ע"ב) שְׂרִיא בְּגוּוֹיֵיהּוּ לָא אֲכַתְבוּ בְּסְפָרִי דְכַרְנֵיִא אֲתַמְחֹן
מִסְפָּרָא דְחֵי כְּמָא דָּאֵת אָמַר (תהלים ט) יִמְחוּ מִסְפָּר חַיִּים וְעַם צְדִיקִים
אֵל יִכְתְּבוּ.

ווי לון פד יפקון מהאי עלמא ווי לון (לחיייהון). מאן יתבע לון פד יתמסרון
בידא דדומה ויתוקדון בנורא דדליק ולא יפקון מניה בר בריש ירחי
ושבתי כמא דאת אמר, (ישעיה טו) והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת
בשבטו יבא כל בשר להשתחוות לפני אמר יי. לבתר פרוזא דבסטר
צפון אכריו עלייהו ואמר (תהלים ט) ישובו רשעים לשאולה וגו'. כמה
חבילי טריקין אתכנשו עלייהו בארבע סטרין. אשא מלהטא בגי פן
הנבם.

תלת זמנין ביומא מתפקדון (ס"א מתוקדון). ולא עוד אלא בזמנא דישראל
אתיבו בקול רם אמן יהא שמיה רבא מברך, קודשא בריך הוא
אתמלי רחמין וחייס על פלא. ורמיז למלאכא דממנא על תרעי דגיהנם
סמריאל שמיה ותלת מפתחן בידיה ופתח תלת תרעין דבסטר מדברא
וחמאן נהורא דהאי עלמא. אתא תננא דנורא וסתים אורחין.

כדין תלת ממנן דתחות ידייהו תלת מגרופין מנשבון בידייהו ואתיבו
תננא לאתרייהו ורווחין לון שעטא ופלגות שעטא. ולבתר תייבין
לאשייהו. וכן תלת זמנין ביומא ובכל זמנין דאמרי ישראל אמן יהא
שמיה רבא מברך וכו' אנו רווחין לון. זכאין אנו צדיקיא דאורחיהון
מנהרא בההוא עלמא לכל סטרין כמא דאת אמר, (משלי ד) ואורח צדיקים
כאור נוגה הולך ואור עד נכון היום (עד כאן לשון התוספתא):

רַבִּי אַבָּא אָמַר, בִּגְיֵהֲנָם אֵית מְדוּרִין עַל מְדוּרִין תְּנִינִין
תְּלִיתָאִין עַד שְׁבַע. וְהָא אוּקְמוּהָ חֲבַרְיָא. וּזְכָאִין

אֲנֹן צְדִיקָיָא דְאֲנֹן מִסְתַּמְרִין מִחוּבֵי חַיִּיבֵיָא וְלֹא אֲזִיל
 בְּאַרְחֵיהּוּ וְלֹא מִסְתַּאֲבֵי בְהוּ. וְכֹל מֵאֵן דְּאִסְתַּאֲב כַּד אֲזִיל
 לְהֵהוּא עֲלֵמָא, נְחִית לְגִיְהֵנָם. וְנְחִית עַד מְדוֹרָא תַתָּאָה.
 וְתִרִין מְדוֹרִין אֲנֹן דְּסִמִּיכִין דָּא עִם דָּא שְׂאוּל וְאַבְדוֹן.
 מֵאֵן דְּנְחִית לְשְׂאוּל דְּיִינִין לִיהַ תַּמָּן וּמִקְבֵּל
 עֲנִשִּׂיהַ וּסְלִיקוּ לִיהַ לְמְדוֹרָא אַחְרָא עֲלָאָה. וְכֵן דְּרָגָא
 בְּתַר דְּרָגָא עַד דְּאֲנֹן סִלְקִין לִיהַ. אֲבָל מֵאֵן דְּנְחִית
 לְאַבְדוֹן לֹא סִלְקִין לִיהַ לְעֵלְמִין. וּבְגִין כֶּף אַקְרִי אַבְדוֹן
 דְּהֵא אַבִּיד הוּא מְכֻלָּא.

תָּא חֲזִי נֹחַ זַכָּאָה, הָוּה אֲתֵרִי בְּבִנֵי דְרִיָּה וְלֹא הָוּוּ שְׁמַעֵי
 לִיהַ. עַד דְּקוֹדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֵייתִי עֲלֵיהּוּ דִּינָא
 דְּגִיְהֵנָם. מֵאֵי דִּינָא דְּגִיְהֵנָם אֲשָׁא וְתִלְגָּא. מֵיָּיא וְאַשָׁא.
 דָּא צְנִינָא וְדָא רְתִיחָא. וְכִלְהוּ בְּדִינָא דְּגִיְהֵנָם אֲתַדְּנוּ
 וְאַתְּאֲבִידוּ מֵעֲלֵמָא. וּלְבַתַּר אֲתַקְיִים עֲלֵמָא כְּדָקָא חֲזִי
 לִיהַ. וְעָאֵל נֹחַ בְּתַבָּה וְאַעִיל בָּהּ כֹּל זִינָא וְזִינָא ^{(ד"א}
 מְבַרִיין) דְּעֲלֵמָא. וְדָאֵי נֹחַ עֵץ עוֹשֶׂה פְרִי הָוּה. וְנִפְקוּ מִן
 תַּבָּה כֹּל זִינֵי עֲלֵמָא כְּגוֹוְנָא דְּלְעִילָא.

תָּא חֲזִי, כַּד הָאֵי עֵץ עוֹשֶׂה פְרִי אֲתַחַבֵּר בְּעֵץ פְּרִי כֹל
 אֲנֹן זִינִין דְּלְעִילָא חִיוּן רַבְרָבִן וְזַעִירִן וְכַמָּה זִינִין
 וְכֹל חַד לְזִינִיהַ כְּמָא דְּאֵת אֵמֵר, ^(תהלים קד) חִיּוֹת קִטְנוֹת עִם
 גְּדוֹלוֹת. כְּגוֹוְנָא דָּא נֹחַ בְּתַבָּה. וְכִלְהוּ נִפְקוּ מִן תִּיבּוֹתָא

וְאֶת־קַיִם עֲלָמָא פְּגוּוֹנָא דְלַעֲיִלָּא. וּבְגִינֵי כֶּךָ נֹחַ אִישׁ
הָאֲדָמָה אֶקְרִי. נֹחַ אִישׁ צַדִּיק אֶקְרִי וְהָא אֹיְקָמוּהָ.
רַבִּי חֵיִיא אָמַר תְּלַת מָאָה שָׁנִין עַד לָא אָתִי טוֹפְנָא הָוָה
נֹחַ אֶתְרִי בְּהוּ עַל עוֹבְדֵיהוֹן וְלֹא הָוּוּ שְׁמַעִין לֵיהּ.
עַד דְּקוֹדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲשָׁלִים זְמַנָּא דְּאוּרִיךְ לֹון
וְאֶתְאַבִּידוּ מֵעֲלָמָא.

תָּא חֲזִי, מַה פְּתִיב לַעֲיִלָּא וַיְהִי כִּי הִחַל הָאָדָם לָרוֹב עַל
פְּנֵי הָאֲדָמָה וּבָנוֹת יִלְדוּ לָהֶם. וְהוּוּ אֶזְלִין עַרְטִילָאִין
לַעֲיִנֵיהוֹן דְּכֻלָּא. מַה פְּתִיב, (בראשית ו) וַיֵּרְאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים
אֶת בְּנוֹת הָאָדָם וְגו'. וְדָא הָוָה יְסוּדָא וְעַקְרָא לְמִיגַד
בְּחוּבֵיהוֹן עַד דְּגָרִים לֹון לְאַשְׁתַּצָּאָה מֵעֲלָמָא. וּבְגִין כֶּךָ
אֶתְמַשְׁכָּאן בְּתַר יֵצֵר הָרַע וּבְגִזְעוּי וְשִׁרְשׁוּי. וְדָחוּ
מִהֵימְנוּתָא קְדִישָׁא מִבִּינֵיהוּ. וְאֶסְתַּאֲבוּ (נ"א וְאֵיתְאַבִּידוּ) כְּמַה
דְּאֶתְמַר. בְּגִין כֶּךָ קִץ כָּל בֶּשֶׂר בָּא לְפָנֵי, לְאַלְפָּא
קְטִיגוּרִיא עֲלֵיהוּ:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל נֹחַ קִץ כָּל בֶּשֶׂר בָּא לְפָנֵי.

השלמה מזהה שמטות (סימן י)

רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר זַכָּאָה חוֹלְקֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל דְּקוֹדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא אֶתְרַעֵי בְּהוֹן וַיְהִיב לְהוֹן אוּרִייתָא קְדִישָׁא
וְאֶזְהַר לֹון וַיְהִיב לֹון עֵיטָא לְאַסְתַּמְרָא מֵעִילָא וְתָתָא בְּגִין
דְּלֹא יִשְׁלוּט בְּהוּ בְּרִיךְ קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאֵינּוֹן יַדְעֵי

לְדַחֵיא מְנַיִּהוּ כָּל מְקַטְרָגִין וְכָל קַסְטִירִין בְּגִין דִּיהוֹן
 חוֹלְקָא דְעַדְבֵיהּ וְאַחֲסַנְתֵיהּ כְּמָא דְאַתְּ אָמַר (דְּבָרִים ל"ב) כִּי
 חָלַק יְיָ עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ.

תָּא חֲזִי בְיוֹמָא דְרָאשׁ הַשָּׁנָה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְתִיב
 בְּדִינָא עַל עֲלָמָא וְכָל בְּנֵי עֲלָמָא יְתִיב בְּחוֹשְׁבָנָא
 וְלֹא אֵית מָאן דְלֹא עָאל בְּחוֹשְׁבָנָא וְסַפְרִין דְחִיִּין וּמְתִין
 פְּתִיחֵן בְּתַהוּא יוֹמָא וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּגִין דְאַתְרָעִי
 בְּהוּ יְהֵב לוֹן עֵיטָא לְאַשְׁתַּזְבָּא מִכָּל קַטְרוּגִין דְלַעִילָא
 דְאִינוּן אַתְמָנֵן וְכֵן בְּכָל זְמַנָּא דְדִינָא שְׂרִיָּא עַל עֲלָמָא.
 בְּהַאי יוֹמָא אֲזַדְמָנֵן יִשְׂרָאֵל לְאַתְעָרָא רַחְמֵי עָלֵיהּ וּבְמָה
 בְּשׁוּפָר. דְהָא קָלָא דְנַפְיָק סְלִיק לְעִילָא וְאַתְעַר שׁוּפָר
 דְלַעִילָא כְּדִין (וּמְתַעֲרִי) אַתְעַרוּ רַחְמֵי מֵאַתְרֵיהּ וְקוּדְשָׁא
 בְרִיךְ הוּא קָם מְכוּרְסֵיָּא דְדִינָא וְיְתִיב בְּכוּרְסֵיָּא דְרַחְמֵי
 וְרַחֲמִים עָלֵיהּ וְדִישְׂרָאֵל וְלֹא אַתְיֵיהִיב רֶשׁוּ לְמִקְטְרָגָא.

וְיִשְׂרָאֵל יְתִיב קָמֵי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּתִיּוּבְתָא וְתַקְעִי
 שׁוּפָר (וּמְתַעֲרִי) וְאַתְעַרוּ רַחְמֵי דְהָא הַהוּא קָלָא
 דְנַפְיָק אַתְעַרוּתָא דְרַחְמֵי אִיהוּ וּכְדִין דְלְטוּרָא לָא יְכִיל
 לְקַיְמָא קָמֵי כּוּרְסֵיָּא דְרַחְמֵי דְהָא לָא אֲתִי מִתְהוּא
 סְטָרָא וְלֹא אַשְׁתַּכַּח קְטִיגוּרִיָּא.

בְיוֹמָא דְכַפּוּרֵי דְאִיהוּ חֲתִימָא דְדִינָא וְקַיְיֵמֵי יִשְׂרָאֵל
 בְּקַדוּשְׁתָּא דְמַרְיֵיהּ בְּתַהוּא יוֹמָא בְּגִין דְלֹא

יִקְרַב דְּלִטּוֹרָא לְמִקְדָּשָׁא יְהִיבִין לִיה שְׁעִיר דְּאֲתֵי מִסְטָרָא
 דְּרוּחָא מְסֻאָבָא וְהוּא מְסֻאָבָא וְרוּחַ מְסֻאָבָא אֲתַהֲנִי בֵּיה
 (וְדוּא) הוּא אֲתַעְסֵק בֵּיה וְלֹא אֲתִקְרַב לְמִקְדָּשָׁא לְסֻאָבָא
 (מְסֻאָבָא) וּכְדִין אֲנַפִּין נְהִירִין וַיִּשְׂרָאֵל מִשְׁתַּזְבִּין מִנִּיהָ.

בְּזִמְנָא אַחְרָא כַּד סָגִי (סָגִיין) חוּבֵי בְנֵי נִשָּׂא הַאי דְּלִטּוֹרָא
 בְּשַׁעֲתָא דְּדִינָא אֲתַעֵר עַל חוּבֵי עֲלָמָא כְּדִין
 אִיהוּ אֲתֵי וְאֲשַׁתְּכַח דְּלִטּוֹרָא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 וַיִּסְתָּאֵב מִקְדָּשָׁא וְכָל אֲנַפִּין עֲצִיבִין וְדִינָא אֲשַׁתְּכַח וְעַל
 דָּא (בְּרֵאשִׁית ו') קִץ כָּל בָּשָׂר בָּא לְפָנַי, בָּא לְפָנַי וְדָאֵי
 לְמַתְבַּע חוּבֵי עֲלָמָא בְּגִין דְּאִינוּן גְּרָמוּ: (עד כאן מזהה שמטות)

(אֲחֻרָנָא לְמַלְחָה קְדָמָאָה קִץ כָּל בָּשָׂר בָּא לְפָנַי. בָּא לְפָנַי וְדָאֵי בְּגִין דְּאִינוּן גְּרָמוּ). רַבִּי
 יְהוּדָה פָּתַח (תְּהִלִּים לט) הוֹדִיעֵנִי יְיָ קִצֵּי וּמַדַּת יְמֵי מָה הִיא
 אֲדַעָה מָה חֲדַל אָנִי. אָמַר (לְעִיל גַּד א) יְהוָה קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, תִּרִין קִצִּין אֲנוּן, חַד לִימִינָא וְחַד לְשִׁמְאֵלָא, וְאֲנוּן
 תִּרִין אֲוֹרְחִין לְמִיָּהָר בְּהוּ בְנֵי נִשָּׂא לְהַהוּא עֲלָמָא.

קִץ לִימִינָא דְּכַתִּיב, (דְּנִיאל יב) לְקִץ הַיָּמִין, וְקִץ לְשִׁמְאֵלָא
 דְּכַתִּיב, (אִיוב כח) קִץ שָׁם לַחֲשָׁךְ וְלְכָל תַּכְלִית הוּא

חֻקָּר (אָבֹן אוּפֵל וְצִלְמוֹת. מֵאֵי וְלְכָל תַּכְלִית הוּא חֻקָּר, מֵאֵן הוּא חֻקָּר. אֵלָא הַהוּא קִץ
 לְשִׁמְאֵלָא דְּמַחֲשִׁיף אֲפִיהוֹן דְּבְרִייתָא) מֵאֵי וְלְכָל תַּכְלִית, בְּזִמְנָא דְּדִינָא
 שְׂרִיא עַל עֲלָמָא לְשִׁיזָּאָה אָבֹן אוּפֵל וְצִלְמוֹת. קִץ שָׁם
 לַחֲשָׁךְ. דָּא מְלֵאךְ הַמּוֹת, דָּא נַחֲשׁ, קִץ כָּל בָּשָׂר, קִץ שָׁם

לְחֶשֶׁךְ, דָּהָא מִסְטָרָא דְהַתּוֹכָא דְדַהֲבָא קֶאֱתִי. וְלִכְל
 תַּכְלִית בְּזִמְנָא דְדִינָא שְׂרִיָּא עַל עֲלָמָא הוּא חוֹקֵר לְמַהוּי
 קְטִיגוֹרִיא לְעֲלָמָא לְאַחֲשָׁכָא אֲפִיּהוֹן דְּבְרִיִּיתָא וְכוּ'. (דָּ טג
 ע"א)

אֲמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְדַנְיָאֵל וְאַתָּה לִךְ לְקִין
 וְתַנּוּחַ. אֲמַר לִיה מְנוּחָה בְּהַאי עֲלָמָא אוּ בְּהַהוּא
 עֲלָמָא, אֲמַר לִיה בְּהַהוּא עֲלָמָא כְּמָא דְאַתָּה אֲמַר יְנוּחוּ
 עַל מְשַׁכְּבוֹתֵם. (דַּנְיָאֵל יב) (וְתַעֲמוּד לְגוֹרְלָךְ לְקִין הִימִין. אֲמַר לִיה לְאֵן אַתָּר דְּהָא

לֹא יִדְעָנָא מַה יְהָא עֲלֵי בְּהַהוּא עֲלָמָא. אֲמַר לִיה וְתַנּוּחַ). אֲמַר לִיה בְּזִמְנָא
 דִּיקוּמוּן מַעְפָּרָא אֵיקוּם בִּינֵייהוּ אוּ לָאוּ. אֲמַר לִיה
 וְתַעֲמַד. אֲמַר לִיה הָא יִדְעָנָא דִּי יְקוּמוּן פְּתוּת פְּתוּת,
 מְנַהוֹן דְּזַפְּאֵי קְשׁוּט וּמְנַהוֹן דְּחִיִּיבֵי עֲלָמָא, וְלֹא יִדְעָנָא
 עִם מָאן מְנַהוֹן אֵיקוּם. אֲמַר לִיה לְגוֹרְלָךְ. אֲמַר לִיה הָא
 אֲמַרְתָּ וְאַתָּה לִךְ לְקִין. אֵית קִין לִימִינָא וְאֵית קִין
 לְשְׂמָאלָא, וְלֹא יִדְעָנָא לְאֵן קִין. לְקִין הִימִין אוּ לְקִין
 הִימִים. אֲמַר לִיה לְקִין הִימִין.

אוּף הָכָא דָּוִד אֲמַר לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (תַּהֲלִים לט)
 הוֹדִיעֵנִי יְיָ קִצִּי. מָה אֵיהוּ חוּלְק עַדְבִּי. וְלֹא נַח
 דְּעַתִּיָּה עַד דְּאַתְּבִשֵׁר דִּיהוּי לִימִינָא דְכְּתִיב, (תַּהֲלִים קי) שֵׁב
 לִימִינִי. תָּא חֲזִי, אוּף קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲמַר לִיה לְנַח
 קִין כָּל בְּשָׂר בָּא לְפָנֵי. מָאן אֵיהוּ. דָּא קִין דְּאַחֲשָׁךְ אֲפִיּהוּ

דְּבַר־יִתָּא דְּאִיהוּ קִץ כָּל בֶּשֶׁר בָּא לְפָנַי. מִכָּאן אוֹלִיפְנָא
 חֵיבֵי עֲלָמָא מְקַדִּימִין לִיה וּמְשַׁכְּן לִיה עַל־יְהוּ לְאַחֲשָׁכָא
 לֹון. דְּכִיּוֹן דִּיהֵבֵי לִיה רְשׁוּתָא נְטִיל נְשִׁמְתָא. וְלֹא נְטִיל
 עַד דִּיהֵבֵי לִיה רְשׁוּתָא. וְעַל דָּא בָּא לְפָנַי לְמִיטִל רְשׁוּ
 לְאַחֲשָׁכָא אֲפִי־הוּ דְּבַנֵּי עֲלָמָא. וּבְגִינֵי כֶּךָ וְהַנְּנִי מְשַׁחִיתֶם
 אֶת הָאָרֶץ. וְעַל דָּא עֵשָׂה לָךְ תִּבְתַּת עֵצִי גּוֹפֵר בְּגִין
 לְאַשְׁתַּזְבָּא וְלֹא יְכִיל לְשַׁלְטָאָה עֲלֶיךָ.

תָּא חֲזִי, תְּנִינָן בּוֹזְמָנָא דְּמוֹתָא אִית בְּמִתָּא אוּ בְּעֲלָמָא
 דְּאֲתִי־יְהִיב רְשׁוּ לְמִלְאָךְ הַמּוֹת לְחַבְלָא). לָא
 יִתְחַזִּי בַר נֶשׁ בְּשׁוּקָא. בְּגִין דְּאִית לִיה רְשׁוּ לְמַחְבְּלָא
 לְחַבְלָא כְּלָא. בְּגִינֵי כֶּךָ אָמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעִי
 לָךְ לְאַסְתְּמָרָא וְלֹא תְּחַזִּי גְרַמְךָ קַמִּי דְּמַחְבְּלָא דְּלֹא
 יִשְׁלוּט עֲלֶיךָ.

וְאִי תִימָא מָאן יְהִיב הָכָא מְחַבְּלָא. דְּהָא מִיִּין הוּוּ
 וְאַתְגַּבְּרוּ. תָּא חֲזִי, לִית לָךְ דִּינָא בְּעֲלָמָא אוּ פַד
 אֲתַמְחִי אוּ פַד אֲתַמְסֵר עֲלָמָא בְּדִינָא, דְּלֹא אֲשַׁתְּכַח
 הֵהוּא מְחַבְּלָא דְּאִזִּיל בְּגוּ אַנּוּן דִּינִין דְּאֲתַעְבִּידוּ בְּעֲלָמָא.
 אוּף הָכִי הָכָא טוֹפְנָא הוּוּ, וּמְחַבְּלָא אִזִּיל בְּגוּ טוֹפְנָא.
 וְאִיהוּ אֲקָרִי הָכִי דְּאֲתַכְּלִיל בְּשִׁמָּא דָּא. וְעַל דָּא אָמַר
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְנַח לְטַמְרָא גְרַמִּיה וְלֹא יִתְחַזִּי
 בְּעֲלָמָא.

וְאִי תִימָא הָאִי תִיבּוּתָא אֲתַחְזִי בְּגוּ הָאִי עֲלָמָא וּמְחַבְּלָא
 אָזִיל בְּגִוּוּיָהּ. כָּל זְמָנָא דִּלָּא יִתְחַזִּי אֲפִי דְבַר נָשׁ
 קָמִי מְחַבְּלָא לָא יִכִּיל לְשַׁלְטָאָה עֲלֵיהּ. מְנַלָּן מִמְצָרִים
 דְּכַתִּיב, (שמות יב) וְאַתֶּם לֹא תִצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד
 בֶּקֶר. מֵאִי טַעְמָא בְּגִין דְּאִיהוּ אֲשַׁתְּכַח וְיִכִּיל הוּא לְחַבְּלָא.
 וְלֹא אֲצַטְרִיךְ לְאַתְחַזְּאָה קָמִיָּה. בְּגִין כֶּף הָוָה גָּנִיו נַח וְכָל
 אַנּוּן דְּעַמִּיָּה בְּתִיבּוּתָא. וּמְחַבְּלָא לָא יִכִּיל לְשַׁלְטָאָה
 עֲלֵיהּ:

רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ אֲזִיל בְּאַרְחָא. אֶעְרַע בְּהַנִּי טוּרִי
 דְּקַרְדוּ, חֲמוּ רְשִׁימִין בְּקִיעִין בְּאַרְחָא דִּהוּוּ מִן יוּמֵי
 דְּטוּפְנָא. אָמַר לִיה רַבִּי חֵיָא לְרַבִּי יוֹסִי בְּקִיעִין דִּהוּוּ
 מִיּוּמֵי דְּטוּפְנָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁבִיק לֹון לְדָרֵי דָרִין
 בְּגִין דִּלָּא יִתְמַחִי חוּבִיָּהוּן דְּרְשִׁיעֵיָא קָמִיָּה.

דְּכֶךְ אַרְחוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. לְזַכָּאִין דְּעַבְדִּין
 רְעוּתִיָּה, בְּעֵי דִּידְכָרוֹן לְהוּ לְעִילָא וְתַתָּא וְלֹא
 יִתְנַשִּׂי הוּכְרַנִּיָּהוּן לְדָרֵי דָרִין לְטַב. כְּגוּוּנָא דָּא לְרְשִׁיעֵיָא
 דִּלָּא עַבְדִּין רְעוּתִיָּה, בְּגִין דִּלָּא יִתְנַשִּׂי חוּבִיָּהוּ וְלֹא דְכָרָא
 עַנְשֵׁיָּהוּ וְדְכָרַנִּיָּהוּן לְבִישׁ לְדָרֵי דָרִין. הֵיִינוּ דְּכַתִּיב, (ירמיה
 ב) נִכְתַּם עוֹנֶךָ לְפָנַי וְגו'.

פֶּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר (ישעיה י) צַהֲלִי קוֹלְךָ בַּת גְּלִים
 הַקְּשִׁיבִי לִישָׁה עֲנִיָּה עֲנֹתוֹת. הָאִי קָרָא אוּקְמוּנָה

חֲבָרְיָא. אֲבָל הָאִי קָרָא עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אֲתָמַר. צְהִלִי
 קוֹלְךָ בֵּית גְּלִים, בְּרִיתִיהָ דְאֲבָרְהָם אָבִינוּ הָכִי אוּקְמוּהָ בֵּית
 גְּלִים כְּדַכְתִּיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ד) גַּל נְעוּל. גְּלִים אַנּוּן נְהוּרִין
 דְּמִתְכַּנְּשֵׁי וְאֲזִילִי וְעָאֲלִין לְגוּוּהָ וּמְלִיִּין לָהּ כְּדַכְתִּיב, (שִׁיר
 הַשִּׁירִים ד) שְׁלַחֲךָ פְּרֻדָּס רְמוּנִים.

הַקְּשִׁיבִי לַיִשָּׁה כְּמָא דְאֵת אָמַר (אִיּוֹב ד) לַיִשׁ אוּבַד מִבְּלִי
 טָרְף. לַיִשׁ דְּכָר. לַיִשָּׁה נוּקְבָא. אִמַּאי אֲקָרִי
 לַיִשׁ, אִי מְשׁוּם (מִשְׁלִי ל) דְּכַתִּיב לַיִשׁ גְּבוּר בְּבִהְמָה, אוּ
 מְשׁוּם דְּכַתִּיב לַיִשׁ אוּבַד מִבְּלִי טָרְף. אֲלָא כְּלָא אִיהוּ לַיִשׁ
 גְּבוּרָה תַתָּאָה וּדְאֵתִי מִגְּבוּרָה עֲלָאָה. לַיִשׁ אוּבַד מִבְּלִי
 טָרְף, בְּשַׁעֲתָא דְאַנּוּן נְחָלִין מִסְתַּלְקִין וְלָא עָאֲלִין לְגוּוּהָ,
 כְּדִין אֲתַקְרִי לַיִשָּׁה דְאֲבִידַת מִבְּלִי טָרְף. דְּכַתִּיב לַיִשׁ
 אוּבַד מִבְּלִי (דף סג ע"ב) טָרְף וּבְנֵי לָבִיא יִתְפָּרְדּוּ.

וּמָה דְאָמַר לַיִשָּׁה הֵיִינוּ עֲנִיָּה עֲנָתוֹת מִסְכְּנָא דְמִסְכְּנוֹתָא
 כְּמָא דְאֵת אָמַר, (יִרְמִיָּה א) מִן הַפְּהֻנִים אֲשֶׁר בַּעֲנָתוֹת
 וּכְתִיב, (מַלְכִים א ב) עֲנָתוֹת לָךְ עַל שְׁדִיךְ. מַאי אִירִיא. אֲלָא
 כָּל זְמָנָא דְדוּד מְלָפָא הוּוּה קָיִים, אִסְתַּלַּק אָבִיתָר
 בַּעֲוִיתָרָא וּבְכֻלָּא. לְבַתָּר אָמַר לִיהָ שְׁלֵמָה עֲנָתוֹת לָךְ עַל
 שְׁדִיךְ.

אִמַּאי קָרִי לִיהָ שְׁלֵמָה הָכִי. אֲלָא אָמַר לִיהָ בְּיוּמָךְ הוּוּה
 אָבָא בְּמִסְכְּנוֹ וְהַשְׁתָּא לָךְ עַל שְׁדִיךְ. הַשְׁתָּא אִית

לומר אמאי אקרי אביתר ענתות. אי תימא דהוה מן
 ענתות, הא תנינן דכתיב, (שמואל א כב) וימלט בן אחד
 לאחימלך בן אחיטוב ושמו אביתר. והוא מנוב הוה,
 דהא נוב עיר הפהנים הוה. ואף על פי דאמרו דהיא נוב
 היא ענתות ואמאי לה אקרי ענתות בגין דנחתת למסכנו
 ואתאביד קרתא על ידא דשאול ואתאבידו פהני. אלא
 ענתות פפר הוה, ולא הוה נוב, ועל דא קרי ליה אביתר
 ענתות, בגין דאמר (מלכים א ב) וכי התענית בכל אשר
 התענה אבי. ומקרתא דנוב הוה, ועל מסכנו דדוד דהוה
 ביומוי אקרי ליה הכי.

אמר רבי חייא במסכנותא הוה עלמא מיומא דעבר
 אדם על פקודי קודשא בריך הוא, עד דאתא נח
 וקריב קרבן ואתיישב עלמא. אמר רבי יוסי לא אתיישב
 עלמא ולא נפקא ארעא מזוהמא דנחש עד דקיימו
 ישראל על טורא דסיני ואתאחידו באילנא דחיי כדין
 אתיישב עלמא.

ואלמלא דהדרו ישראל וחאבו קמיה קודשא בריך
 הוא לא הוה מתין לעלמין. דהא אתפסק
 מנייהו זוהמא דנחש. פיון דחבו כדין אתברו אנון לוחי
 קדמאי, דהוה בהו חירו דכלא. חירו דההוא נחש דאיהו
 קץ כל בשר. וכד קמו ליואי לקטלא קטלא, כדין אתער